

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталя МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Інноваційні методи досліджень у підприємстві та торгівлі

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____

(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Економіка підприємства та

(назва)

управління бізнесом

Укладач: Глушчевський В.В., доктор економічних наук, професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового
інституту
ім. Ю.М. Потебні

Протокол № 1 від " 29 " серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

Протокол № 1 від " 30 " серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

О.О. Шапуров

(ініціали, прізвище)

Т.А. Шаропова

(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Гарант ОП

Погоджено:
Відповідальний за секцію «Економічні
науки»

В.В. Голомб

(ініціали, прізвище)

О.О. Шапуров

(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін Професійної підготовки (вказати цикл, до якого належить програма, відповідно до ОПП та навчального плану)	
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Освітньо-професійна програма Економіка підприємства та управління бізнесом		Змістових модулів – 4	1-й
	Лекції		
	14 год.		2 год.
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	14 год. 2 год.	
		Самостійна робота	
		62 год.	96 год
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні методи дослідження у підприємстві та торгівлі» є навчання студентів сучасним теоретичним знанням про формування системи знань з інтерпретації теоретико-концептуальних основ науки, методологічних параметрів наукових досліджень, категоріального апарату наукових досліджень, організаційного та інформаційного забезпечення наукових досліджень, специфіки сучасного методичного інструментарію та особливостей його застосування у підприємницькій діяльності, торгівлі та біржовій діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є оволодіння студентами такого теоретичного рівня знань і практичних навичок, який дозволить їм самостійно здійснювати наукові дослідження, застосовуючи адекватний інструментарій і сучасні методи для аналізу даних і прийняття оптимальних рішень у різноманітних сферах діяльності: підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК2. Вміння ідентифікувати, ставити та вирішувати проблеми.</p>	<p>Методи:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми).</p> <p>Словесні методи (лекція, пояснення, робота з навчально-методичними посібниками).</p> <p>Практичні методи (аналіз конкретної ситуації, контрольні роботи).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, вирішення ситуаційних вправ).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення проблемних ситуацій).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати економічну діагностику діяльності суб'єктів господарювання та досліджувати тенденції розвитку економіки регіону та країни.</p>	<p>Методи:</p> <p>Дослідницький (самостійна робота, індивідуальні завдання).</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (евристичні; дослідницькі).</p> <p>Практичні методи (кейс-методи, складання, контрольні роботи).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення реальних ситуацій).</p>

<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.</p> <p>ПР 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.</p> <p>ПР 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну економічну інформацію, розраховувати показники, що характеризують ефективність діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, із застосування СЕЗН Moodle)</p> <p>Контрольні заходи:</p> <p>теоретичне тестування за змістовим модулем, підсумкове тестування, індивідуальне дослідне завдання</p>
---	---

Міждисциплінарні зв'язки. «Інноваційні методи дослідження у підприємстві та торгівлі», як навчальна дисципліна передуює перед дисципліною «Управління потенціалом підприємницьких структур» та є базою для її вивчення.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи наукового дослідження

Змістовий модуль 1. Наукова діяльність та організація наукових досліджень в умовах глобалізації.

Наука в системі суспільства. Основні ознаки наукового пізнання. Дисциплінарний та міждисциплінарний аналіз науки. Специфіка філософсько-методологічного дослідження науки. Поняття об'єкта та предмета наукового дослідження. Поняття про метод, методологію та рівні наукового дослідження. Змістова формалізована методологія. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний, їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання.

Змістовий модуль 2. Методика виконання наукових досліджень.

Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень. Типологія методів наукового дослідження: філософські, загальнонаукові та спеціальні. Етапні й універсальні методи. Первинні, вторинні, третинні методи. Логіко-аналітичні, візуально-графічні, експериментальні, математичні методи.

Вибір, систематизація та використання методів дослідження. Методи накопичування фактів. Методи описування фактів. Методи аналізу фактів. Методи обґрунтування наукових висновків. Методи інтерпретації та експериментальної перевірки висновків. Методи техніко-економічної оцінки рекомендацій.

Розділ 2. Загальні та інноваційні методи досліджень у різноманітних сферах діяльності

Змістовий модуль 3. Сучасні методи економічного дослідження

Сучасні підходи щодо проведення науково-економічних досліджень. Економічні явища. Економічний процес. Особливості використання сучасних методів і методик: історичний, статистико-економічний, монографічний,

експериментальний, розрахунково-конструктивний, балансовий, абстрактно-логічний і економіко-математичний. методи у науково-економічній сфері.

Змістовий модуль 4. Методи інноваційних досліджень в торгівлі та біржовій діяльності.

Особливості торговельної діяльності. Основні види суб'єктів господарювання в торгівлі та їх класифікація. Маркетинг. Основні маркетингові інструменти. Етапи маркетингових досліджень у сфері роздрібної торгівлі. Методи проведення якісних маркетингових досліджень: робота у фокус-групах, індивідуальні глибинні інтерв'ю, аналіз протоколів, домашні візити, онлайн-форуми, етнографічні дослідження, супровід покупки, онлайн-дослідження, спостереження, експерименти, інтерпретаційні дослідження. Методи проведення кількісних маркетингових досліджень: особисті інтерв'ю, телефонні інтерв'ю, поштове опитування, онлайн-інтерв'ю, анкетування, опитування, трекінгові дослідження. Специфічні методи проведення маркетингових досліджень.

Методи досліджень у біржовій діяльності. Базові методи аналізу біржової кон'юнктури. Фундаментальний аналіз. Основні блоки фундаментального аналізу: загальний економічний аналіз; галузевий аналіз; аналіз фінансового становища емітента, якості управління; дослідження якості біржового активу. Технічний аналіз. Основні інструменти технічного аналізу: графік барів; графік "хрестиків та нуликів"; японські свічки; осцилятори; показники середнього руху курсу (Moving Average - MA). Особливості фундаментального та технічного аналізу біржових ринків.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні Заняття, год		Семінарські/ Практичні /лабораторні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/ди ст ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	7	2	3	2	3	-	12	13	5	10	15
2	15	7	-	3	-	3	-	12	15	5	10	15
3	15	7	-	3	-	3	-	12	15	5	10	15
4	15	7	-	5	-	5	2	10	13	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	28	2	14	2	14	2	32	56	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30			40
Загалом		90						100				

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Наукова діяльність та організація наукових досліджень в умовах глобалізації	2	2
2	Види наукових досліджень	2	-
3	Методика виконання наукових досліджень	2	-
4	Загальнонаукові методи дослідження підприємницької діяльності (бізнесу)	2	-
5	Сучасні методи економічного дослідження	2	-
6	Методи маркетингових досліджень в торгівлі	2	-
7	Методи досліджень у біржовій діяльності	2	-
Разом		14	2

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Наукова діяльність та організація наукових досліджень в умовах глобалізації	2	-
2	Види наукових досліджень	2	-
3	Методика виконання наукових досліджень	2	-
4	Загальнонаукові методи дослідження підприємницької діяльності (бізнесу)	2	-
5	Сучасні методи економічного дослідження	2	2
6	Методи маркетингових досліджень в торгівлі	2	-
7	Методи досліджень у біржовій діяльності	2	-
Разом		14	2

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання теоретичних завдань 1	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1 завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, ситуацій 1		Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 1		2		15
2	Виконання теоретичних завдань 2	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5

	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 2	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 2	2			15
3	Підготовка теоретичних завдань 3	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 3	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 3	2			15
4	Підготовка теоретичних завдань 4	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 4	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 4	2			15
Усього за змістові модулі	8			60

*(критерії оцінювання за електронним посиланням)

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Індивідуальне дослідне завдання	Теми та методику виконання індивідуального дослідного завдання : див. на сайт системи Moodle ЗНУ.	Індивідуальне дослідне завдання оцінюється з урахуванням повноти висвітлення матеріалів та результатів прилюдного представлення вибраної теми в аудиторії: Базовий рівень (репродуктивне «студент-викладач») - 30 балів; Підвищений рівень (творче з прилюдним захистом) – 40 балів.	40
Усього за підсумковий семестровий контроль	1			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Євтушенко М., Хіжняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 350 с.
3. Ладанюк А., Власенко Л., Кишенько В. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2018. 352 с.
4. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.

Додаткова:

1. Чорна М., Михайлова О. Методологія наукових досліджень в економіці: консп. лекц. Харків: ХДУХТ, 2019. 67 с.
2. Добронравова І., Руденко О., Сидоренко Л. та ін. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

Інформаційні ресурси:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. .Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://bit.ly/3UTkFVO>.
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; за ред. А.А. Мазаракі. 2-ге вид., допов. К.: КНТУ, 2011. 296 с. URL: <https://bit.ly/3PqNAzt>.
3. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. URL: <https://bit.ly/3Fqs2yB>.
4. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с. URL: <https://bit.ly/3FkGQ1z>.